

Φοβού τους Τούρκους όταν ζητούν “χειρονομία φιλίας”



• [ΤΑΡΚΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ](#)

Η απροσδόκητη απαίτηση της τουρκικής πλευράς για μία δημόσια “χειρονομία φιλίας”, εντός του προσεχούς διμήνου, θα μπορούσε να είναι θεωρητικά ευπρόσδεκτη. Ο πολιτικός διάλογος των υφυπουργών Εξωτερικών Ελλάδας και Τουρκίας, πρέσβων Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου και Μπ. Ακσαπάρ, επιβεβαίωσε την αμοιβαία βούληση ύφεσης στις διμερείς σχέσεις και τον προγραμματισμό επαφών για τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ) στις 22 Απριλίου και για τη συνάντηση Μητσοτάκη-Ερντογάν το πρώτο δεκαήμερο του Μαΐου.

Όμως η ελληνική κυβέρνηση αντιμετωπίζει και έναν διπλωματικό αιφνιδιασμό της τουρκικής πλευράς, η οποία – επιδεικνύοντας διαλλακτικό προσωπείο προς την ΕΕ και τις ΗΠΑ – προτείνει επιτάχυνση των διαδικασιών. Η άτυπη συμφωνία στο Μέγαρο Μαξίμου, τον περασμένο Δεκέμβριο, προέβλεπε μία απαραίτητη περίοδο παγίωσης και “ωρίμανσης” της ύφεσης καθ’ όλη τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2024, με μετάθεση των σημαντικών συζητήσεων – και όποιων δημόσιων ανακοινώσεων – στο δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους.

Εαφνικά, ωστόσο, η Άγκυρα κρίνει τις συνθήκες ώριμες για την πραγματοποίηση κάποιας “χειρονομίας φιλίας” εντός του Απριλίου ή Μαΐου, ώστε να κερδηθεί χρόνος και οι επαφές σε επίπεδο ηγετών να οδηγήσουν σε κάτι χειροπιαστό. Η τουρκική τακτική φέρεται ότι ικανοποιεί την Ουάσινγκτον (η οποία λειτουργεί, πάντως, μόνο υποστηρικτικά και όχι μεσολαβητικά), το Βερολίνο (με περιοδική ανάμειξη του διπλωματικού συμβούλου του καγκελάρου), αλλά ακόμα και το Παρίσι. Ο πρόεδρος Μακρόν αφενός δίνει διπλωματικό προβάδισμα στον Ερντογάν, λόγω της σημασίας των ταυτόχρονων επαφών του με τη Ρωσία και την Ουκρανία, και αφετέρου έχει εξοργιστεί με τη στροφή του Κυριάκου Μητσοτάκη προς τις ΗΠΑ, όσον αφορά τα ναυπηγικά-[εξοπλιστικά προγράμματα](#).

Η απροσδόκητη απαίτηση της τουρκικής πλευράς για μία δημόσια “χειρονομία φιλίας”, εντός του προσεχούς διμήνου, θα μπορούσε να είναι θεωρητικά ευπρόσδεκτη από την ελληνική διπλωματία, αφού, ούτως ή άλλως, θα βρισκόταν εντός του πλαισίου της –αμφιλεγόμενης – Διακήρυξης των Αθηνών της 7ης Δεκεμβρίου 2023, αλλά πρακτικά προκαλεί δύο μείζονα προβλήματα:

Πρώτον, η κυβέρνηση Μητσοτάκη, που είναι ήδη ευάλωτη στο τμήμα του εκλογικού σώματος, με ιδιαίτερη ευαισθησία στα ζητήματα εθνικής ασφάλειας, δεν μπορεί να υποστεί το κόστος της “χειρονομίας φιλίας”, μόλις λίγες εβδομάδες πριν από τις ευρωεκλογές της 9ης Ιουνίου. Ακόμα και η επίσκεψη του πρωθυπουργού στην Άγκυρα δεν είναι ευνοϊκή για τον προεκλογικό σχεδιασμό. Χωρίς, μάλιστα, να αποκλείονται τα ενδεχόμενα μίας αμφίσημης δήλωσης Ερντογάν ή ενός επικοινωνιακού λάθους, σαν τη γνωστή μεγαλοπρεπή υπόκλιση του υπουργού Εξωτερικών Γιώργου Γεραπετρίτη προς τον Τούρκο πρόεδρο.

Τα “πολύ αναβαθμισμένα” ΜΟΕ

Το δεύτερο πρόβλημα είναι καθαυτό διπλωματικό. Όσο κι αν εξαντληθεί η φαντασία των υπηρεσιακών παραγόντων, η “χειρονομία φιλίας” δεν θα μπορούσε να είναι κάτι διαφορετικό από μία δήλωση επιβεβαίωσης-επαύξησης [της Διακήρυξης των Αθηνών](#), ή μία ανακοίνωση άμεσης εφαρμογής κάποιων από τα ΜΟΕ. Τα ΜΟΕ μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες:

Πρώτα από όλα, υπάρχει η βάση των παλαιά συμφωνηθέντων και νυν λίγο πολύ αδρανών 29 ΜΟΕ που περιλαμβάνουν από ρυθμίσεις για την εξειδίκευση του μνημονίου Παπούλια-Γιλμάζ του 1988, ως τις επαφές σε διάφορα διπλωματικά και στρατιωτικά επίπεδα για την αποφυγή έντασης και ατυχημάτων. Η δεύτερη κατηγορία είναι τα 15-16 ΜΟΕ (από το σύνολο των προηγούμενων 29) που επιβεβαιώθηκαν, μόνον επί της αρχής, πέρυσι τον Νοέμβριο και χαρακτηρίζονται ανώδυνα (ανταλλαγές συμβολικών επισκέψεων, αθλητικές-μορφωτικές συναντήσεις κλπ).

Η τρίτη κατηγορία είναι τα πρόσθετα “πολύ αναβαθμισμένα” ΜΟΕ που προτείνει κατά καιρούς η Άγκυρα, παρερμηνεύοντας ακόμα και τη “συμφωνία στρατιωτικού μηχανισμού” (υπογράφηκε στο ΝΑΤΟ τον Οκτώβριο του 2020) και επιδιώκοντας τον προληπτικό έλεγχο των κινήσεων των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, με το ψευδο-επιχείρημα αναγκαίων συνεννοήσεων με τα αρμόδια όργανα της Ατλαντικής Συμμαχίας.

Προφανώς, ο πρωθυπουργός δεν είναι δυνατό να αποδεχθεί κανένα από τα “αναβαθμισμένα” ΜΟΕ που και ο ίδιος (παρά την αρχική δεκτικότητά του) απέρριψε το 2020, κατόπιν επιμονής του υπουργείου Εξωτερικών. Επομένως, το ερώτημα είναι ποια από τα πιο ανώδυνα ΜΟΕ θα αρκούσαν στην Άγκυρα, χωρίς παρενέργειες στην Αθήνα εν όψει ευρωεκλογών.

<https://slpress.gr/ethnika/fovou-tous-tourkous-otan-zitoun-xeironomia-filias/>